

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Grosu Eugen în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 octombrie 2021, în cauza penală privindu-l pe

NICOLAEV Denis XXXXX, născut la XXXXX,
domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 31.07.2019 – 08.12.2020;

Instanța de apel: 03.06.2021 – 28.10.2021;

Instanța de recurs: 25.01.2022 – 23.02.2022.

Asupra recursului ordinar declarat Colegiul Penal,

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 08 decembrie 2020, Nicolaev Denis a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2), 217 alin. (1) și 217 alin. (2) Cod penal și, în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, i s-a stabilit pedeapsă:

- în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, (pe episodul I), închisoare pe un termen de 6 (șase) luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

- în baza art. 217 alin. (1) Cod penal, (pe episodul II), muncă neremunerată în folosul comunității în cuantum de 65 (șaizeci și cinci) ore.

- în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, (pe episodul III), închisoare pe un termen de 6 (șase) luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 87 alin. (1) Cod penal, pedeapsa sub formă de 65 ore muncă neremunerată în folosul comunității a fost înlocuită cu închisoare pentru 16 (șaisprezece) zile.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit pedeapsa definitivă, închisoare pe un termen de 1 (unu) an, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

A fost respinsă cererea privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul lui Nicolaev Denis.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în procedura specială prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, a reținut că Nicolaev Denis, în circumstanțe și perioadă de timp nestabilă de către organul de urmărire penală, în scopul utilizării personale a intrat în posesia drogurilor, pe care ulterior le-a păstrat până la 04 iunie 2019, când în cadrul cercetării la fața locului, efectuată la domiciliul acestuia, amplasat în XXXXX, de către colaboratorii de poliție IP Cahul au fost depistate și ridicate: 38 (treizeci și opt) mase vegetale uscate și mărunțite de culoare verde-cafenie; semințe de culoare verde-cafenie.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/3-R-242 din 11 iunie 2019, 9 (nouă) mase vegetale uscate și fin mărunțite de culoare verde cât și cele 29 (douăzeci și nouă) mase vegetale uscate și grosier mărunțite de culoare verde – cafenie, reprezintă marihuană, în cantitate totală de 61,661 gr, ce se atribuie la proporții mari.

Aceste acțiuni ale lui Nicolaev Denis au fost încadrate în baza art. 217 alin. (2) Cod penal – *păstrarea drogurilor săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare*.

Tot Nicolaev Denis, în continuarea acțiunilor sale criminale, pe parcursul anului 2019, având scopul circulației ilegale a drogurilor, fără scop de înstrăinare, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a cultivat și a păstrat la domiciliul său, amplasat în XXXXX, plante de cânepă până la 04 iunie 2019, când în cadrul cercetării la fața locului, efectuată la domiciliul lui, de către colaboratorii de poliție IP Cahul au fost depistate și ridicate: 9 (nouă) ghiveciuri din polimer transparent de culoare albă, dintre care opt conțin plante, în stare verde de vegetație, 11 (unsprezece) pahare din polimer transparente, care conțin plante, în stare verde de vegetație.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/3-R-242 din 11 iunie 2019, plantele în stare verde de vegetație, în număr de 8 (opt) bucăți, reprezintă plante de cannabis (cânepă), care conțin componentul stupefiant tetrahidrocannabinol, ce se atribuie la cantități mari.

Aceste acțiuni ale lui Nicolaev Denis au fost încadrate în baza art. 217 alin. (1) Cod penal – *cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare*.

Tot Nicolaev Denis, la o dată nestabilă de către organul de urmărire penală, intenționat, având scopul păstrării a drogurilor pentru propria folosință, fără scop de înstrăinare, a găsit frunze de cânepă, pe care ulterior le-a păstrat ilegal în formă uscată și mărunțită până la 29.01.2020, ora 18:00 când această masă vegetală uscată a fost depistată de către colaboratorii de poliție în cadrul percheziției corporale a ultimului și care potrivit raportului de expertiză judiciară cu nr. 34/12/3-R-62 din 11.02.2020 reprezintă marihuană, care se atribuie la substanțe stupefiante cu cantitatea totală de 3,505 gr.

Aceste acțiuni ale lui Nicolaev Denis au fost încadrate în baza art. 217 alin. (2) Cod penal – *păstrarea drogurilor, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost contestată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Vîhodeț Inna și avocatul Grosu Eugen, în numele inculpatului Nicolaev Denis.

3.1. Procurorul a solicitat admiterea cererii de apel, casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă încasarea cheltuielilor judiciare în sumă totală — 3360 lei de la inculpatul Nicolaev Denis în beneficiul statului.

În argumentarea cererii de apel acuzatorul de stat a menționat că, a solicitat încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat în beneficiul statului, în suma totală de 3360 lei, în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/3-R-242 din 11 iunie 2019 și raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/3-R-62 din 11 februarie 2020.

În corespundere cu prevederile art. 227 Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali.

La materialele dosarului a fost anexată informația prin care se confirmă că, pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/3-R-242 din 11 iunie 2019 și raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/3-R-62 din 11 februarie 2020 au fost suportate cheltuielile judiciare în sumă de 3360 lei.

Conform art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză. Cu referire la norma invocată, stabilim că cazul cercetat se încadrează în norma citată.

Conform art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

În contextul celor invocate, argumentul instanței prin care a motivat refuzul de încasare a cheltuielilor judiciare de la inculpat precum că, statul are obligația de a demonstra vinovăția persoanei, nu este plauzibil, în situația în care, statul și-a onorat această obligație, a demonstrat prin acțiuni de procedură legală vinovăția persoanei, și pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, iar art. 229 Cod de procedură penală, indică direct că, inculpatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare.

Or, potrivit alin. (3) al art. 229 Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Astfel, instanța la refuzul de a fi încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatului nu a stabilit că încasarea acestora poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea inculpatului Nicolaev Denis.

3.2. Avocatul prin apelul declarat în numele inculpatului a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi decizii prin care în privința lui Nicolaev Denis să fie aplicată pedeapsa – munca neremunerată în folosul comunității.

În argumentarea apelului fiind indicat faptul că pedeapsa aplicată este una prea aspră, deoarece prima instanță nu a luat în considerație faptul că inculpatul a solicitat examinarea cauzei penale în procedura simplificată și a recunoscut în totalitate probele ce au fost acumulate la dosar, s-a căit sincer de cele comise și toate circumstanțele comiterii faptelor incriminate.

Totodată instanța nu ținut cont de faptul că Nicolaev Denis a executat în totalitate toate pedepsele aplicate anterior și nu are careva datorii față de stat, executând atât pedepsele sub formă de amendă cât și orele neremunerate în folosul comunității, solicitând în prezenta cauză aplicarea pedepsei sub forma orelor în folosul comunității prin care să-și poată răscumpăra vina și a aduce un aport societății, dar nu să prejudicieze bugetul statului pentru întreținerea sa în instituțiile penitenciare, fapt pe care îl consideră destul de logic și întemeiat.

Astfel, apărarea consideră că pedeapsa aplicată lui Nicolaev Denis este una prea severă pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare și că nu va duce la reeducarea ultimului, ci aflarea lui în anturajul altor condamnați care execută pedepse pentru săvârșirea infracțiunilor grave, excepțional de grave, vor influența doar negativ asupra fonului psiho-emoțional și a comportamentului lui în viitor. Respectiv prin munca neremunerată în folosul comunității se poate ajunge cu mai multă eficacitate la rezultatul reeducării decât a executării unei sentințe cu executare reală a pedepsei.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 octombrie 2021 a fost respins ca depus peste termen apelul avocatului Grosu Eugen, în numele inculpatului Nicolaev Denis, și admis apelul procurorului Vîhodeț Inna, casată parțial sentința, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru primă instanță prin care a fost s-a dispus încasarea din contul lui Nicolaev Denis în beneficiul statului 3360 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că *apelul avocatului Grosu Eugen, în numele inculpatului Nicolaev Denis*, este declarat după expirarea termenului prevăzut de lege și că acesta nu poate fi repus în termen.

La caz, din materialele cauzei s-a reținut că sentința a fost pronunțată în ședință publică la 08 decembrie 2020 (vol. I, f.d. 112-120). Din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din 08 decembrie 2020, ora 16:00, rezultă că în cadrul ședinței fixate pentru pronunțarea sentinței motivate a fost prezent avocatul Grosu Eugen, nefiind prezent inculpatul (vol. I, f.d. 110).

În pofida faptului că apărarea a fost prezentă la pronunțarea sentinței, acesta nu și-a exercitat dreptul legal de a ataca actul de dispoziție a instanței de judecată în termenul prevăzut de lege, or, cererea de apel declarată de către avocatul Eugen Grosu, în numele inculpatului, a fost depusă abia la 11 mai 2021, cu depășirea evidentă a termenului legal de atac prevăzut de lege.

În sensul vizat nu a fost reținut argumentul apărării că termenul urmează a fi calculat din 09.05.2021 (data reținerii lui Nicolaev Denis), or, apelul nu a fost depus de către inculpat, ci de către avocat pentru care termenul de apel a început a curge din momentul pronunțării sentinței (08.12.2020).

Reieșind din cele expuse mai sus, instanța de apel a constatat cu certitudine că cererea de apel declarată de către avocatul Eugen Grosu, în numele inculpatului, nu se încadrează în termenul legal, fiind depus tardiv și că motive temeinice care ar determina omiterea termenului de atac, apelantul nu a invocat, astfel că repunerea

apelului în termen, din oficiu de către instanța de apel, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce în accepțiunea CEDO (cauza Ghirea v. Republica Moldova), urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității raporturilor juridice cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului – dreptul la un proces echitabil, care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare.

Cu privire la apelul procurorului instanța de apel a stabilit că, potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală (în redacția Legii în vigoare până la 09.02.2018) care prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală). Mai mult ca atât, conform alin. (2) din norma indicată supra rezultă că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

În acest sens, instanța de apel a constatat că infracțiunea a fost comisă de Nicolaev Denis la 04 iunie 2019, rapoartele de expertiză au fost efectuate în prezenta cauză penală în perioada 11.06.2019–11.02.2020, în timp ce modificările în art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală au intrat în vigoare la 09 februarie 2018.

Prin urmare, reieșind din faptul că, rapoartele de expertiză au fost efectuate după 09.02.2018, când au intervenit modificări în art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, care a fost abrogat prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, și până la această dată prevedea imperativ că plata pentru efectuarea expertizelor prevăzute la alin. (1) a aceluiași articol se face din contul mijloacelor bugetului de stat, însă după intrarea în vigoare a acestor modificări, plata cheltuielilor judiciare se determină de instanțele de judecată prin prisma prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel nu a constatat temeiuri rezonabile de eliberare a inculpatului de la plata cheltuielilor judiciare pe caz.

5. Împotriva deciziei, fără a indica vreun temei prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, recurs ordinar declară avocatul Grosu Eugen în numele inculpatului, reiterând argumentele apelului și suplimentar invocând că apelul declarat în numele inculpatului a fost depus în termen legal, or inculpatul nu posedă limba de stat și copia sentinței în limba rusă i-a fost înmănată la 05 mai 2021.

Drept urmare, solicită, casarea deciziei, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care lui Nicolaev Denis să-i fie stabilită o pedeapsă non-privativă de libertate.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, referință depune procurorul, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, din motiv că este vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal conchide asupra inadmisibilității acestuia.

Pornind de la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, se relevă că instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat. Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală,

întemeiată și motivată. Instanța de recurs la această etapă a procedurilor nu declanșează un control devolutiv asupra fondului cauzei, nu dă o nouă apreciere probelor administrate și cercetate și nu se expune repetat asupra acelorași argumente care anterior au fost obiect de dispută în instanța de apel și asupra cărora aceasta s-a pronunțat prin decizie motivată. Or, obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la chestiuni de drept, iar rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, constă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor specificate de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din textul recursului declarat, se constată că titularul acestuia nu invocă expres vreun temei de casare din cele înserate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

La caz, prin decizia instanței de apel, apelul avocatului Grosu Eugen declarat în numele inculpatului Nicolaev Denis, a fost respins ca fiind depus peste termen.

Prin urmare, instanța de recurs se va expune doar cu referire la această chestiune, întrucât instanța de apel a conchis că nu a fost sesizată în conformitate cu lege, apelantul (avocatul Grosu Eugen) omițând termenul legal de declarare a cererii de apel.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal conchide că acestea sunt vădit nefondate, instanța de apel corect statuând că nu a fost sesizată în conformitate cu legea, or apelantul (avocatul Grosu Eugen) a omis termenul legal de declarare a cererii de apel și întârzierea depunerii acestuia nu a fost determinată de motive întemeiate. Această soluție instanța de recurs și-o însușește pe deplin și nu o mai reia, în partea descriptivă a deciziei fiind reflectate motivele ce au stat la baza adoptării soluției, instanța de apel examinând în mod real întrebările esențiale care i-au fost adresate.

Suplimentar, Colegiul, cu privire la necesitatea prezentării părților la pronunțarea integrală a sentinței, ține să remarce că această chestiune este facultativă, adică părțile la dorință pot asista în ședință și primi o copia a hotărârii, sau ulterior se pot adresa pentru recepționarea acesteia, însă indiferent de prezentarea sau neprezentarea acestora, termenul de atac a hotărârii va curge începând cu ziua următoare pronunțării. Statuarea dată, rezultă din analiza coroborată a prevederilor expuse de legislator în art. 402, 340 și 230 Cod de procedură penală.

Totodată, este nefondată și reiterarea recurentului că, cererea de apel urmează a fi repusă în termen, or inculpatul nu cunoaște limba în care s-a desfășurat procesul, dreptul fiind realizat imediat după înmânarea copiei sentinței în limba rusă.

În acest sens, Colegiul reține că Nicolaev Denis este vorbitor de limbă de stat și scrie în grafie latină. La toate etapele procesului penal, acesta nu a solicitat serviciile unui interpret, făcând declarații în limba în care s-a desfășurat procesul. Mai mult, în instanța de apel, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, a cărui conținut nu a fost obiectat de părți în conformitate cu prevederile art. 336 alin. (6) Cod de procedură penală (f.d. 147, vol. I) a indicat că posedă limba în care se desfășoară procesul.

Așadar, decizia instanței de apel este legală și întemeiată, în partea ce ține de respingerea apelului declarat de avocatul Grosu Eugen, în numele inculpatului

Nicolaev Denis.

Din atare considerente, instanța de recurs, făcând trimitere la art. 420 Cod de procedură penală, care stipulează că *recursul este o cale ordinară de atac ce poate fi folosită împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului cauzei și nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului, sau apelul a fost respins peste termen*, va dispune inadmisibilitatea recursului declarat de avocatul Grosu Eugen în numele inculpatului, considerându-l ca vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Grosu Eugen în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 octombrie 2021, în cauza penală privindu-l pe NICOLAEV Denis XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 14 aprilie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN